

กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย*

The Social Network Processes Drug Trade in Northern Area of Thailand

สมยศ ปัญญาหมาก, ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ และพัชกร ศาสนะสุพินธ์
Somyot Panyamak, Piyaluk Potiwan and Patakorn Sasanasupin

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 569260140115@rmu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการค้ายาเสพติด เครือข่ายการค้ายาเสพติดและเพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย นักเสพยาเสพติดและนักค้ายาเสพติด จำนวน 40 คน และผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย บุคลากรในองค์กรภาครัฐของประเทศไทยและบุคลากรจากองค์กรเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 20 คน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นกระบวนการที่มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ลักษณะของความสัมพันธ์กันภายในเครือข่ายไม่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ไม่รู้จักกัน เป็นการตัดตอนทั้งแนวดิ่งและแนวนอนในทุกขั้นตอนเพื่อความปลอดภัยของผู้อยู่เบื้องหลัง สมาชิกจะได้รับผลประโยชน์จากการทำงานเมื่อเสร็จสิ้นแล้ว ส่วนสาเหตุที่มีผลต่อกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เกิดจากการถูกชักชวนของเพื่อน และการถูกล่อลวงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อหันมาเป็นผู้ค้ายาเสพติดเสียเอง

คำสำคัญ: กระบวนการ; การค้ายาเสพติด; ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

*ได้รับบทความ: 23 ตุลาคม 2560; ตอรับตีพิมพ์: 31 สิงหาคม 2561

Received: October 23, 2017; Accepted: August 31, 2018

Abstract

This research aims to study the drug trafficking process, drug trafficking networks. To study the causes of drug trafficking in northern Thailand. Use qualitative research model. Group 1 consisted of 40 drug addicts and drug traffickers. The second group comprised of personnel from government organizations in Thailand and personnel from private organizations. There are 20 people involved in anti-drug trafficking in northern Thailand. Use in-depth interviews. The instrument used to collect data was a questionnaire.

The research found that: Drug Trafficking in Northern Thailand It is a process where there is a systematic division of responsibilities. The relationships between the networks are not interrelated. They are not known to be both vertical and horizontal. For the safety of the person behind. Members will benefit from the work when done. The causes of drug trafficking in northern Thailand are caused by the persuasion of friends. And the lure of the benefits to be turned into drug dealers themselves.

Keywords: Process; The Drug trade; The Upper part of Northern Thailand

1. บทนำ

ยาเสพติดเป็นภัยคุกคามสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อมวลมนุษยชาติทั่วโลกมาเป็นเวลายาวนาน ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ทุกประเทศ กำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องมีการแก้ไขอย่างจริงจัง ยาเสพติดยังเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก ทั้งปัญหาอาชญากรรม ปัญหายัยรุ่น ปัญหาโสเภณี ซ่องโจร และการพนัน ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในเรื่องความรุนแรงของปัญหายาเสพติดประเทศไทยได้มีความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในระดับทวิภาคีและพหุภาคี ในด้านของการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยแนวทางความร่วมมือ

ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้บรรลุผลนั้นทุกประเทศในกลุ่มต้องมองปัญหาร่วมกัน (Office of the Narcotics Control Board, 1971 : 16-19)

สถานการณ์ปัญหายาเสพติดจากนอกประเทศ ตามแนวชายแดนที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีเส้นทางสาย R3A และเส้นทางสาย R3B เชื่อมติดต่อกัน ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังคงมียาเสพติดจำนวนมากเตรียมส่งเข้ามาในประเทศไทยได้ตลอดเวลา ถึงแม้ว่าจะมีการเจรจาหยุดยิงของรัฐบาล ประเทศเพื่อนบ้านกับชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทยแล้วก็ตาม ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีรายได้จากการผลิตยาเสพติด

โดยนำเงินที่ได้ ไปซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร มาเก็บสะสมไว้ และตลาดการค้ายาเสพติดที่สำคัญ กระบวนการค้ายาเสพติดเหล่านี้ คือ ประเทศไทย (Drug Situation Action Plan, 2012 : 1)

สถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามา จากประเทศเพื่อนบ้าน ที่ทำให้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดไปสู่ประชาชนกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทย ทำให้สถานการณ์ปัญหายาเสพติด ในประเทศไทยมีความรุนแรง รัฐบาลได้ตระหนัก ถึงความรุนแรงของสถานการณ์ และให้ความสำคัญ กับการต่อต้านการลักลอบนำยาเสพติดจาก ประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาทางภาคเหนือตอนบน ของไทย ที่มีส่วนสำคัญทำให้ปัญหายาเสพติด ในประเทศไทยมีความรุนแรง หากสามารถเข้าใจ ถึงกระบวนการค้ายาเสพติดและรูปแบบของ เครือข่ายกระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาค เหนือตอนบนของไทย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อ กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอน บนของไทย จะสามารถทำให้หาแนวทางในการ สกัดกั้นและปราบปรามกระบวนการค้ายาเสพติด ที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน เข้ามาทางภาคเหนือตอนบนของไทยให้หมดสิ้นไป และเสนอแนวทางในการป้องกันปัญหายาเสพติดต่อไป

ดังนั้น การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จึงมุ่งที่จะทำ ความเข้าใจปรากฏการณ์ กระบวนการค้ายาเสพติด ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของไทย รูปแบบเครือข่าย การค้ายาเสพติดที่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ในประเทศไทย รวมทั้งมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อ

กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอน บนของประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาน่าจะทำให้ ได้องค์ความรู้ที่สำคัญต่อการทำความเข้าใจ กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอน บนของประเทศไทย และจะสามารถนำผลการ ศึกษาไปใช้เป็นข้อเสนอแนะทางในการวางนโยบาย ทางสังคมแก่องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการค้ายาเสพติด ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาเครือข่ายการค้ายาเสพติด ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ของประเทศไทย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Design) โดยการวิจัย ปรากฏการณ์ (Phenomenology) เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์กระบวนการค้ายาเสพติด และรูปแบบเครือข่ายการค้ายาเสพติด รวมทั้ง ตรวจสอบหาตัวแปร ปัจจัยที่ส่งผลต่อกระบวนการ ค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของ ประเทศไทย ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารสะท้อน ภาพของปรากฏการณ์ได้อย่างแท้จริงและชัดเจน อันเป็นขั้นตอนหลักของการวิจัย โดยมีกระบวนการ ดำเนินการวิจัยดังนี้ คือ

หน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับบุคคล ได้แก่ นักเสพยาเสพติด นักค้ายาเสพติด และบุคลากรของรัฐที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ 1) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 (Key Informants) ประกอบด้วย นักเสพยาเสพติดและนักค้ายาเสพติด จำนวน 40 คน และ 2) ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 บุคลากรในองค์กรภาครัฐและบุคลากรจากองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย จำนวน 20 คน

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยตามแหล่งของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ ดังนี้ 1) นักเสพยาเสพติด และนักค้ายาเสพติด ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลนักเสพยาเสพติดที่ถูกควบคุมในทัณฑสถาน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย 2) บุคลากรที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นข้อมูลบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการต่อต้านการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - dept Interview) เป็นรายบุคคลในการสัมภาษณ์นักเสพยาเสพติดและนักค้ายาเสพติด ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการ

สัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการต่อต้านการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structure Interview หรือ SSI) เป็นรายบุคคล โดยใช้แนวทางการสัมภาษณ์ชุดที่ 3 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แต่ขณะที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ยอมรับประเด็นที่เกิดขึ้นระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาปรับแนวทางการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (Phothsita, 2006 : 37)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการสร้างตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และลักษณะเครื่องมือ ดังนี้ 1) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแนวทางการสัมภาษณ์ โดยการศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ และใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นแนวทาง 2) ลักษณะและเนื้อหาของเครื่องมือแนวทางการสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งหมด 3 ชุด มีลักษณะและเนื้อหา ดังนี้ แนวทางการสัมภาษณ์ชุดที่ 1 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักเสพยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย แนวทางการสัมภาษณ์ชุดที่ 2 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย และแนวทางการสัมภาษณ์ชุดที่ 3 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรในองค์กรภาครัฐของประเทศไทย และบุคลากรจากองค์กรเอกชนที่

เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

การประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลต่อเนื่องตลอดการเก็บรวบรวมข้อมูล หลังการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้องเที่ยงตรง (Credibility) กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ด้วยวิธีการและขั้นตอนดังนี้ คือ

1.1 การตรวจสอบข้อมูลระหว่างการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยตรวจสอบและยืนยันข้อมูลระหว่างเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยใช้เทคนิคสามเส้า (Triangulation Technique) (McMillan and Wergin, 2002; Patton, 1990; Denzin, 1970) การยกคำพูดโดยตรง (Direct Quote/Verbatim) และการยืนยันผลจากแหล่งข้อมูล (Participant Feedback / Member Check) (Maxwell, 1992; 1996)

1.2 การตรวจสอบข้อมูลหลังเก็บข้อมูลภาคสนาม นำข้อสรุปที่ค้นพบตรวจสอบความสอดคล้องเชิงโครงสร้าง (Pattern Matching) โดยการนำแบบแผนที่ค้นพบดังกล่าวไปตรวจสอบกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ (Maxwell, 1992) และผู้วิจัยยังได้ยกคำพูดโดยตรงของผู้ให้ข้อมูลบางคนในประเด็นที่สำคัญมาประกอบในรายงานผลการวิจัยอีกด้วย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยการจำแนกข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูล และสังเคราะห์

แบบแผนความสัมพันธ์ (Pattern) จนได้ข้อสรุป มีวิธีการและขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลระหว่างเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลไปด้วย เพื่อให้การเก็บรวบรวมได้ข้อมูลตรงกับประเด็นคำถามการวิจัย และเพื่อวางแผนงานเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งต่อไป โดยยึดตามแนวคิดของ Bogdan & Biklen (2003) และ McMillan & Schumacher (1997) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลหลังเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยยึดตามแนวคิดของ Mcmillan & Schumacher (1997) และ Strauss & Corbin (1998) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์

4. สรุปผลการวิจัย

1. กระบวนการค้ายาเสพติดในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นกระบวนการค้ายาเสพติดของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทั้งหมดของกลุ่มบุคคลนั้น มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มหรือองค์กรค้ายาเสพติดในแต่ละด้าน ทั้งด้านการผลิต การส่งผ่าน และลำเลียง การดำเนินการแพร่ระบาดของยาเสพติด การรวบรวมเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด การฟอกเงิน ทั้งในและต่างประเทศ โดยผ่านตัวแทนจำหน่ายระดับกลางให้เกิดประโยชน์และปิดบังที่มาของเงินที่ได้รับจากการค้ายาเสพติด โดยมีการรับรู้มุมมองที่เหมือนกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีความสนใจหรือผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน

มีการเกี่ยวพันซึ่งพากัน และมีปฏิสัมพันธ์ในเชิง แลกเปลี่ยนกัน

2. เครือข่ายยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล โดยมีการติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยมีองค์ประกอบของเครือข่ายที่อธิบายถึงลักษณะของสมาชิกในเครือข่าย การมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของตนเอง และการรับรู้วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสมาชิก ในเครือข่ายมีกฎ กติกา ร่วมกันในการดำเนินงานของสมาชิกแต่ละคน ซึ่งเป็นลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของเครือข่าย ขนาดของเครือข่ายที่มีจำนวนสมาชิก และมีความสัมพันธ์กันในเครือข่าย ส่วนลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีลักษณะเชิง เครือญาติหรือเชิงวัฒนธรรม เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีต่อกันมาก่อน เช่น การเป็นญาติ พี่น้องกัน การใช้ภาษาพูดเดียวกัน การนับถือ ศาสนาเดียวกัน การเป็นคนในชุมชน หมู่บ้าน เดียวกัน เป็นเพื่อนกัน

3. ปัจจัยหรือสาเหตุที่ก่อให้เกิดกระบวนการค้ายาเสพติด จากสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคม กฎหมาย ประเพณี และวัฒนธรรมของ กระบวนการค้ายาเสพติด เกิดจากปัจจัยหรือ สาเหตุจากภูมิหลังส่วนบุคคลของผู้เสพและนักค้า ยาเสพติด ประกอบด้วย สถานภาพของครอบครัว ความอบอุ่นภายในครอบครัว ปัญหาที่เกิดขึ้น ภายในครอบครัว การประกอบอาชีพก่อนที่จะเข้า

มายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด มีลักษณะเป็นอาชีพที่ต้อง ใช้ความรู้ ทักษะ และความชำนาญ และมีค่าจ้างที่ พอดีกับความต้องการ ปัจจัยหรือสาเหตุการเข้าถึง ยาเสพติดจากการถูกชักชวน การชักชวนของ คนอื่น อาจเกิดจากการเชื่อตามคำชักชวน โดยมาก จะเป็นพวกที่ติดสิ่งเสพติดนั้นอยู่แล้ว ด้วยความ เกรงใจเพื่อนหรือเชื่อเพื่อนหรือต้องการแสดงว่าตัว เป็นพวกเดียวกับเพื่อน จึงใช้สิ่งเสพติดนั้น ปัญหา ทางด้านความผูกพันทางสังคม โดยต้องการเป็นที่ ยอมรับในบรรทัดฐานทางสังคมและการพัฒนา ความรู้สึก ผิด ชอบ ชั่ว ดี ข้อผูกมัดที่ผูกมัดกับการ ดำเนินชีวิตในรูปแบบของสังคม การมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ของสังคม และคนที่ อาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกันจะมีความเชื่อความรู้สึก ต่อบรรทัดฐานและค่านิยมเหมือนกัน

ส่วนปัจจัยหรือสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ของสังคม มีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าตัวยาและ จิตใจของบุคคล ทำให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดขึ้นได้ สภาพสังคมที่เป็นสื่อชักนำ สภาพ แวดล้อมที่มีความกดดันต่อจิตใจ และจากสภาพ แวดล้อมที่ขาดการชักจูงไปในทางที่ดี และปัจจัย หรือสาเหตุจากความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น เป็นญาติ เป็นเพื่อน โดยการช่วยเหลือในด้านต่างๆ

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

1.1 ลักษณะภูมิหลังของนักค้ายาเสพติด ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักค้ายาเสพติด

ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุประมาณ 25-30 ปี มีสัญชาติไทย สถานภาพโสด ถูกดำเนินคดียาเสพติด ประเภทยาบ้า ก่อนถูกตัดสินจำคุก มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จบการศึกษาชั้นสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนถูกตัดสินจำคุก มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 9,000 บาท ภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยและไม่มีภาระหนี้สิน

1.2 ลักษณะการครอบครองและวิธีการผลิตยาเสพติด จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า นักค้ายาเสพติดส่วนใหญ่ไม่ทราบลักษณะและชนิดของสารตั้งต้นที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด ไม่มีการนำยาเสพติดหรือสารเสพติดมาแบ่งให้มีให้มีขนาดเล็กหรือผสมให้มีให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ลักษณะการนำยาเสพติดมาบรรจุหีบห่อ เพื่อสะดวกในการขนส่งไปยังปลายทาง โดยใช้กระดาษสาเคลือบไขห่อหุ้มยาเสพติด และใช้เทปกาวยาสีเหลืองพันโดยรอบ ส่วนการบรรจุยาไอซ์ ใช้วิธีบรรจุตามลูกค้าสั่ง บรรจุใส่ถุงสีใส โดยมีวิธีการที่ใช้ในการขนย้ายยาเสพติดไปส่งให้กับลูกค้าจะใช้วิธีตัดแปลงสภาพรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเพื่อซุกซ่อนยาเสพติด

1.3 ลักษณะการส่งมอบและการรับมอบยาเสพติด จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะการลำเลียงยาเสพติดของนักค้ายาเสพติดไปส่งให้กับลูกค้า จะใช้รถยนต์ตัดแปลงสภาพเพื่อใช้ในการซุกซ่อนยาเสพติด ซึ่งมีการนัดหมายเวลาช่วงกลางคืนประมาณเที่ยงคืนถึงตี 1 โดยกำหนดสถานที่ส่วนใหญ่จะเป็นตามหลักกิโลเมตรและป้ายบอกทาง ผู้ส่งมอบยาเสพติดจะนำยาเสพติดไปวางไว้แล้วให้ผู้รับมอบยาเสพติดมาเอายาเสพติดตามจุดที่นัดหมายไว้ ใช้วิธีการติดต่อสื่อสารทาง

โทรศัพท์มือถือ เพราะสะดวก รวดเร็ว

1.4 ลักษณะการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ที่ได้จากการค้ายาเสพติด จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะของการส่งมอบและรับมอบผลประโยชน์ เป็นลักษณะการตกลงกันระหว่างนักค้ายาเสพติดกับลูกค้า ที่จะแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่ใช้เงินโดยวิธีการโอนเงินเข้าบัญชี เป็นสิ่งแลกเปลี่ยน หากมีการนัดเวลาจะใช้ช่วงเวลาเที่ยงวันถึงบ่ายโมง ส่วนสถานที่ที่ใช้จะเป็นห้างสรรพสินค้าและวิธีการติดต่อสื่อสารใช้โทรศัพท์มือถือติดต่อกันในการรับมอบผลประโยชน์ที่ได้ตกลงกันไว้

2. เครือข่ายยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

2.1 องค์ประกอบของเครือข่าย จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า คุณลักษณะของสมาชิกในเครือข่ายมีลักษณะกล้าเสี่ยง รักษาความลับ มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และไม่ขัดท้อผู้อยู่เบื้องหลัง โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของเครือข่ายคือ เงิน อำนาจต่อรองกับเจ้าหน้าที่รัฐภายในเครือข่ายจะมีกฎ กติกาในการดำเนินงาน มีการลงโทษสมาชิกและผู้เสพที่ละเมิดกฎกติกาของเครือข่ายการดำเนินงานภายในเครือข่ายมีการแบ่งหน้าที่กันทำชัดเจน ไม่ก้าวก่ายหน้าที่กัน และมีความพร้อมเพรียงกันในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่าย

2.2 ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ทางสังคมของเครือข่าย จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะของโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของเครือข่ายในกระบวนการค้า

ยาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย ขนาดของเครือข่ายที่มีจำนวนสมาชิกที่ไม่จำกัด และมีความสัมพันธ์กันในเครือข่ายแบบเพื่อนสนิท และแบบเครือข่ายตัวแทนของบุคคลในเครือข่ายจะนับถือตามหลักอาวุโส และมีความสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในเครือข่ายและผู้เสพ (เหยื่อ) เป็นแบบเพื่อนและแบบเครือข่าย ซึ่งมีระดับของความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน (ความสัมพันธ์ในแนวนอน)

2.3 ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเครือข่าย จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของเครือข่าย ได้แก่ ความสัมพันธ์เชิงเครือข่ายหรือวัฒนธรรม เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ที่มีต่อกันมาก่อนและขณะที่อยู่ในเครือข่าย และความสัมพันธ์กันในลักษณะที่เป็นสมาชิกเครือข่ายทางสังคมทั้งที่ใกล้ชิดหรือไม่ใกล้ชิดกันมาก่อน ส่วนลักษณะที่สมาชิกในเครือข่ายทางสังคมที่ใกล้ชิดกัน เช่น การเป็นคนในชุมชน หมู่บ้านเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันในเครือข่าย โดยมีการพบปะและพูดคุยกันระหว่างสมาชิกในเครือข่ายและผู้เสพ (เหยื่อ) มีการทวงหาอาทรรระหว่างกัน

2.4 กระบวนการสร้างเครือข่าย ผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะของกระบวนการสร้างเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย ขั้นตอนการประสานงานและสร้างความสัมพันธ์กันจนมีเครือข่ายเกิดขึ้นเป็นลักษณะของการประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์กัน

มีการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดเป็นขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมจนทำให้ผู้เสพตกเป็นเหยื่อของการค้ายาเสพติดในกระบวนการค้ายาเสพติด มีการพัฒนาเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติด โดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้มีความสะดวกและรวดเร็วทำให้มีผู้เสพ ผู้ค้าเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.5 ผลงานเครือข่าย จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ลักษณะของผลงานของเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย การต่อรองของเครือข่ายเป็นลักษณะการต่อรองของเครือข่ายเป็นการเจรจากัน เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันมีลักษณะของการเจรจา เพื่อหาข้อตกลงเรื่องของการดำเนินงานและการแบ่งปันผลประโยชน์ของเครือข่ายในกระบวนการค้ายาเสพติดการแบ่งปันผลประโยชน์ในเครือข่าย

3. สาเหตุที่ก่อให้เกิดกระบวนการค้ายาเสพติด

3.1 สาเหตุส่วนบุคคล จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ครอบครัวของผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดส่วนใหญ่ จะมีฐานะปานกลาง พอมีพอกิน ครอบครัวมีความอบอุ่น ไม่มีปัญหาภายในครอบครัว ไม่มีใครในครอบครัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและไม่มีใครในครอบครัวที่ประกอบอาชีพผิดกฎหมาย ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้างทั่วไป โดยมีรายได้จากการประกอบอาชีพ 9,000 บาทต่อเดือน และไม่มีความรู้ ความชำนาญและทักษะในอาชีพอื่นๆ

3.2 สาเหตุการเข้าถึงยาเสพติด จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ปัจจัยหรือสาเหตุ จากการถูกชักชวนของเพื่อน การเชื่อตามคำชักชวน ของเพื่อน ซึ่งเป็นพวกที่ติดสิ่งเสพติดนั้นอยู่แล้ว และการถูกล่อลวงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ เมื่อหันมาเป็นผู้ค้ายาเสพติดเสียเอง ส่วนปัจจัย หรือสาเหตุจากความผูกพันทางสังคม เป็นการ ยอมรับบรรทัดฐานทางสังคมและการพัฒนา ความรู้สึก ผิด ชอบ ชั่ว ดี ส่วนสาเหตุจากปัญหา เศรษฐกิจและการเมือง เป็นสาเหตุที่ทำให้เข้าไป มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ประกอบด้วย ปัญหา ความยากจน ปัญหาสถานะเศรษฐกิจตกต่ำของ ประเทศ ปัญหาการว่างงาน ปัญหารายได้ที่ไม่เป็น ธรรมและปัจจัยหรือสาเหตุจากการขาดความรู้ใน เรื่องยาเสพติด

3.3 สาเหตุทางสังคม ประเพณีและ วัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเข้าสู่กระบวนการหรือ เครือข่ายยาเสพติด จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญไม่น้อยไปกว่าตัวยา และจิตใจของบุคคล ทำให้เกิดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ ยาเสพติดขึ้นได้ ประกอบด้วย เพื่อน สภาพสังคม ที่เป็นสื่อชักนำ สภาพแวดล้อมที่มีความกดดัน ต่อจิตใจ และจากสภาพแวดล้อมที่ขาดการชักจูง ไปในทางที่ดี เช่น การคบเพื่อน เนื่องจากเพื่อน มีอิทธิพลต่อจิตใจ และการกระทำของบุคคล เพราะบุคคลมักจะทำตามเพื่อน โดยนึกว่าเป็นสิ่ง ที่ดี แต่บางสิ่งก็เป็นสิ่งที่ไม่ดี โดยบุคคลอาจจะคิด ว่าไม่เห็นจะไม่ดีตรงไหนก็เพราะบุคคลอยู่กับเพื่อน และเห็นการกระทำของเพื่อนของบุคคลจนชินตา จึงไม่รู้สึกละอาย การคบเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3.4 ปัจจัยหรือสาเหตุจากการ ป้องกันและปราบปรามของรัฐ ผลการวิจัยทำให้ ทราบว่า ปัจจัยหรือสาเหตุจากการป้องกัน และปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยการบังคับ ใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐหรือการปฏิบัติงาน ด้านการปราบปรามยาเสพติดของรัฐ และการเลือก ปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น มีความสัมพันธ์กัน เป็นการส่วนตัว เป็นเพื่อนสถาบันเดียวกัน เป็นผู้มีพระคุณ เป็นต้น

6. สรุป

กระบวนการค้ายาเสพติดในเขตพื้นที่ ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีลักษณะภูมิ หลังของนักค้ายาเสพติดมาจากครอบครัวที่มี ฐานะปานกลาง ไม่มีปัญหาภายในครอบครัว และครอบครัวมีความอบอุ่น แต่ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยว กับยาเสพติดเป็นเพราะเพื่อนชักชวนและความ อยากรู้อยากเห็นเหมือนคนอื่น เมื่อหลงเข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับยาเสพติดแล้วจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของ เครือข่ายการค้ายาเสพติดโดยไม่รู้ตัว เครือข่าย เหล่านี้จะเป็นตัวกลางในการกระจายยาเสพติด สู่ชุมชนต่างๆ โดยมีความสัมพันธ์กัน เครือข่าย ในรูปแบบเพื่อนที่รู้จักกันมานาน ส่วนสาเหตุการ เข้าถึงยาเสพติด เกิดจากการถูกชักชวนของเพื่อน ด้วยความเกรงใจหรือต้องการแสดงว่าตัวเป็นพวก เดียวกับเพื่อน จึงใช้สิ่งเสพติดนั้นและการถูกล่อลวงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับเมื่อหันมาเป็นผู้ค้ายาเสพติดเสียเอง กระบวนการค้ายาเสพติด ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทยจึงเป็น กระบวนการที่มีการจัดระบบภายในอย่างเป็น

ระบบ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบและจัดการ
ผลประโยชน์กันอย่างชัดเจน โดยมีกฎ กติกาของ
เป็นเครื่องมือกำกับดูแลสมาชิก การดำเนินงาน
ของกระบวนการจึงเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาเพราะ

ผู้سهพ คือ ตลาดของกระบวนการค้ายาเสพติด
ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย
และยาเสพติดจะถูกกระจายออกสู่พื้นที่ภายใน
ของประเทศ โดยกลุ่มกระบวนการเหล่านี้

References

- Boissevain, Jeremy. (1974). *Friends of Friends: Network, Manipulators and Coalitions*. Oxford : Basil Blackwell.
- Denzin, N. K. (1970). *The Research Act in Sociology*. Chicago : Aldine.
- Drug Situation, Action Plan. (2012). *The Power to Overcome Narcotics*. Bangkok : Office of Narcotics Control and Prevention, Ministry of Justice.
- Mcmillan, Jame H. and Schumacher, Sally. (1997). *Research in Education*. The United States of America : Addison-Wesley Educational Publishers Inc. Strauss & Corbin.
- Office of the Narcotics Control Board. (2014). *Action Plan for Drug Prevention and Solution, 2015*. Bangkok : Office of Narcotics Control Board.
- Phothsita, C. (2006). *Theories and Art of Qualitative Research*. Bangkok : Amarin Printing Co., Ltd.
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. Second Edition. Newbury Park. CA : Sage.